

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงการฆ่าตัวตายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในจังหวัดนครพนม¹

FACTORS RELATED TO SUICIDE RISK BEHAVIORS AMONG SECONDARY SCHOOL
STUDENTS IN NAKHON PHANOM PROVINCE

สุรชัย เฉนีง²
Surachai Chaniang

ปาริชาติ เมืองขวา³
Parichart Meuangkhwa

กมลนัทธ์ คล่องดี³
Kamonnat Klongdee

¹ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากกองทุนวิจัย วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม มหาวิทยาลัยนครพนม

This research was funded by Research Affair, Borommarajonnani College of Nursing, NahonPhanom, NakhonPhanom University.

²อาจารย์ ดร., กลุ่มวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม
ถนนกลางเมือง ตำบลหนองแสง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม 48000

Lecturer, Ph.D. (Nursing), Mental Health and Psychiatric Nursing Department, Boromarajonani College of Nursing, Nakhon Phanom, Klang Meuang Road, Nhong Saeng Sub-district, Meaung, Nakhon Phanom Province, Thailand, 48000.

³อาจารย์, กลุ่มวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม
ถนนกลางเมือง ตำบลหนองแสง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม 48000

Lecturer, Mental Health and Psychiatric Nursing Department, Boromarajonani College of Nursing, Nakhon Phanom, Klang Meuang Road, Nhong Saeng Sub-district, Meaung, Nakhon Phanom Province, Thailand, 48000.

Corresponding Author Email: surachai_bcnn@hotmail.com

Received: December 11, 2019

Revised: April 30, 2020

Accepted: June 14, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบพรรณนาหาความสัมพันธ์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการฆ่าตัวตายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดนครพนม ตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 132 คน คัดเลือกด้วยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล เหตุการณ์ในชีวิตเชิงลบ ความครุ่นคิด ภาวะตึงเครียดทางอารมณ์ การสนับสนุนทางสังคม ความเข้มแข็งทางจิตใจ และพฤติกรรมเสี่ยงในการฆ่าตัวตาย ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และมีค่าความเที่ยงที่เป็นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .95, .94, .93, .93, .96, และ .86 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยายและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะตึงเครียดทางอารมณ์ ความครุ่นคิด และเหตุการณ์ในชีวิตเชิงลบ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเสี่ยงในการฆ่าตัวตายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .36, p = .00, r = .48, p = .00$ และ $r = .57, p = .00$) ส่วนการสนับสนุนทางสังคมและความเข้มแข็งทางจิตใจมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมเสี่ยงในการฆ่าตัวตายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติ ($r = -.57, p = .00$ และ $r = -.31, p = .00$) พยาบาลและผู้เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยนี้เพื่อเป็นแนวทางการลดปัจจัยเสี่ยงและเพิ่มปัจจัยการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงการฆ่าตัวตายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่อไป

คำสำคัญ : พฤติกรรมเสี่ยงการฆ่าตัวตาย, การป้องกันการฆ่าตัวตายในวัยรุ่น, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

Abstract

This descriptive correlational research aimed to investigate the factors related to suicide risk behaviors among secondary school students in Nakhon Phanom province. One hundred and thirty-two of secondary school students were recruited by using a simple sampling technique. The instruments used for data collection were: demographic data form, negative event scale, rumination response scale, emotional distress scale, multidimensional scale of perceived social support, resilience inventory, and suicide risk behaviors scale. Internal consistency reliability for each questionnaire tested by Cronbach's alpha were .95, .94, .93, .93, .96, and .86 respectively. Data were analyzed by using descriptive statistic and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The major findings were as follow: emotional distress, rumination, and perceived negative life event were positively significant with suicide risk behaviors among secondary school students ($r = .36, p = .00, r = .48, p = .00$ and $r = .57, p = .00$, respectively). On the other hand, social support and resilience were negatively significant with suicide risk behaviors among secondary school students ($r = -.57, p = .00$ and $r = -.31, p = .00$, respectively). Nurses and other related people can utilize these findings as empirical evidence to minimize risk factors as well as emphasize on protective factors related to suicide risk behaviors among this population.

Keywords : suicide risk behaviors, suicidal prevention, secondary school students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การฆ่าตัวตายเป็นปัญหาที่สำคัญด้านการแพทย์และสาธารณสุขทั่วโลก โดยเฉพาะการฆ่าตัวตายเป็นสำเร็จในวัยรุ่นเพศหญิง อายุ 15 -19 ปี ซึ่งจัดอยู่ในอันดับที่ 2 ของสาเหตุการฆ่าตัวตายหลังจากประสบปัญหาเกี่ยวกับการตั้งครรภ์และการฆ่าตัวตายเป็นสำเร็จในวัยรุ่นเพศชายอายุ 15-19 ปี จัดอยู่ในอันดับที่ 3 ของสาเหตุการตายรองจากปัญหาอุบัติเหตุจราจร ความรุนแรงและอาชญากรรม (World Health Organization: WHO, 2019) กว่าร้อยละ 80 ของการฆ่าตัวตายเป็นสำเร็จพบในกลุ่มประเทศที่มีรายได้น้อยถึงปานกลาง สำหรับวิธีการฆ่าตัวตายที่พบได้บ่อย เช่น การบริโภคสารพิษและสารเคมี การผูกคอตายและการใช้อาวุธและอุปกรณ์ของมีคม (WHO, 2019) การฆ่าตัวตายในวัยรุ่นไม่ได้ส่งผลกระทบต่อตัวของวัยรุ่น

ยังส่งผลกระทบต่อการเยียวยาทางด้านจิตใจจากการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักของครอบครัวและญาติพี่น้อง (WHO, 2019) และยังส่งผลกระทบต่อสังคมเศรษฐกิจ จากการสูญเสียกำลังสำคัญของประเทศชาติ (Thanoi, Phanchaoenworakul, Thompson, Panitrat, & Nityasuddhi, 2010) ทั้งที่การฆ่าตัวตายเป็นเรื่องที่สามารถป้องกันได้ (WHO, 2019)

การศึกษาย้อนหลังในประเทศไทย ช่วง 10 ปี ที่ผ่านมาเกี่ยวกับสถิติการคิดฆ่าตัวตายของนักเรียนมัธยมศึกษาพบว่า พฤติกรรมเสี่ยงการฆ่าตัวตายในนักเรียนมัธยมศึกษาโดยเฉพาะในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวนน้อย แต่แนวโน้มของการมีความคิดการฆ่าตัวตายในนักเรียนมัศึกษามีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จากการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกับความคิด

ฆ่าตัวตายในนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีความคิดฆ่าตัวตายเป็นร้อยละ 20.60 – 25.70 และมีความเสี่ยงสูงที่จะคิดฆ่าตัวตาย ($M = 7.08, SD = 4.91$) (Rungsang & Chaimongkol, 2017; Polpipatpong, Chaimongkol, & Vatanasin, 2018)

การทบทวนวรรณกรรมปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการฆ่าตัวตายของวัยรุ่นในช่วงอายุ 15 - 19 ในต่างประเทศและในประเทศไทย ช่วง 10 ปี ที่ผ่านมาพบว่า ด้านปัจจัยเสี่ยง (risk factor) ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการฆ่าตัวตาย ประกอบด้วย เหตุการณ์เชิงลบในชีวิต (Chaniang, Fongkaew, Setthabuppha, Lertmulikaporn, & Schepp, 2017; Liu & Miller, 2014; Polpipatpong et al., 2018; Thanoi et al., 2010) ความครุ่นคิด (Chaniang et al., 2017; Vatanasin et al., 2015; Thanoi et al., 2010) ภาวะตั้งเครียดทางอารมณ์ (Chaniang et al., 2017; Thanoi et al., 2010) รายได้ (Rungsang & Chaimongkol, 2017) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Bhola, Rekha, Sathyarayanam Daniel, & Thomas, 2014)

นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยปกป้อง (protective factor) การฆ่าตัวตายในวัยรุ่น ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมและความเข้มแข็งทางจิตใจ (Chaniang et al., 2017; Samarksavee & Sangon, 2015; Thanoi et al., 2010) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการฆ่าตัวตายของวัยรุ่น

ต่างประเทศมีวิธีการป้องกันการฆ่าตัวตายในวัยรุ่น เช่น การกำหนดมาตรการการเข้าถึงอุปกรณ์หรือสารเคมี/สารพิษ การใช้สื่อที่เหมาะสม การมีส่วนร่วมของสื่อมวลชนในการรับผิดชอบต่อสังคม การใช้โรงเรียนเป็นฐาน มาตรการควบคุมการใช้แอลกอฮอล์และสารมึนเมา ตลอดจนมีรูปแบบการช่วยเหลือและคัดกรองเบื้องต้น การอบรมผู้ดูแลทั้งในรูปแบบวิชาชีพและบุคคลทั่วไป และการติดตามช่วยเหลือผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายโดยอาศัยความร่วมมือจากชุมชนหรือสังคม

อย่างไรก็ตาม การใช้รูปแบบการป้องกันการฆ่าตัวตายเพียงวิธีใดวิธีหนึ่งอาจไม่ได้ผล เนื่องจากการฆ่าตัวตายเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน (WHO, 2019) ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการฆ่าตัวตายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เป็นรายได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เหตุการณ์ในชีวิต เชิงลบ ความครุ่นคิด การสนับสนุนทางสังคม ความเข้มแข็งทางจิตใจ และพฤติกรรมเสี่ยงในการฆ่าตัวตายจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการป้องกันการฆ่าตัวตายในวัยรุ่นที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบทของสังคมในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์วิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เหตุการณ์ในชีวิตเชิงลบ ความครุ่นคิด ภาวะตั้งเครียดทางอารมณ์ การสนับสนุนทางสังคม ความเข้มแข็งทางจิตใจ และพฤติกรรมเสี่ยงในการฆ่าตัวตายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

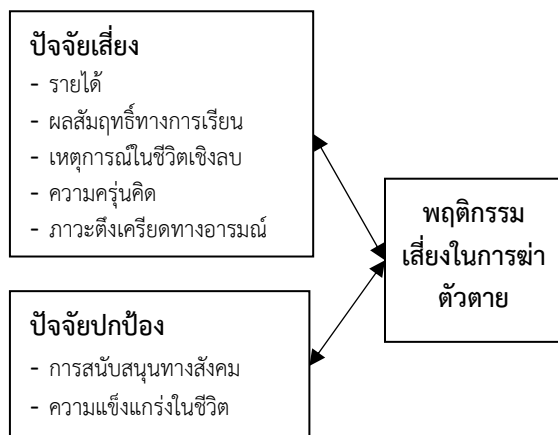
คำถามวิจัย

ปัจจัยรายได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เหตุการณ์ในชีวิตเชิงลบ ความครุ่นคิด การสนับสนุนทางสังคม ความเข้มแข็งทางจิตใจ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการฆ่าตัวตายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือไม่ อย่างไร?

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างกรอบแนวคิดโดยอิงทฤษฎีทางปัญญาของเบค (Beck's cognitive theory) (Beck, 1967) ทฤษฎีลักษณะการตอบสนองของภาวะซึมเศร้า (response style theory of depression) (Nolen-Hoeksema, 1991) ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวข้องกับภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น โดยทฤษฎีทางปัญญาของเบค (Beck, 1967) กล่าวว่าบุคคลที่มีความคิดทางลบแบบอัตโนมัติต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มักมีแนวโน้มเกิดภาวะซึมเศร้า

ซึ่งการตอบสนองต่อสภาวะอารมณ์และพฤติกรรมของมนุษย์ได้รับอิทธิพลจากการให้ความหมายและเนื้อหาความคิดต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น ซึ่งการรับรู้ของบุคคลต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเชิงลบเป็นผลมาจากบุคคลมีความผิดปกติของการทำหน้าที่ของความคิด เช่น มีความคิดเชิงลบหรือความคิดบิดเบือนไปจากความเป็นจริง นำไปสู่การพัฒนาและคงไว้ซึ่งการเกิดภาวะซึมเศร้า ส่วนทฤษฎีลักษณะการตอบสนองของภาวะซึมเศร้า (Nolen-Hoeksema, 1991) ได้มุ่งเน้นที่กระบวนการตอบสนองของบุคคลที่เป็นการคิด คิดวนหรือคิดซ้ำ ๆ ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทางลบ ส่งผลให้การแก้ไขปัญหาที่ไม่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดภาวะซึมเศร้าในที่สุด สามารถแบ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้ 2 ด้าน คือ ปัจจัยปกป้อง ได้แก่ ความแข็งแกร่งในชีวิต และการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยเสี่ยง ได้แก่ เหตุการณ์ในชีวิตเชิงลบ ความครุ่นคิด และภาวะตึงเครียดทางอารมณ์ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ที่ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการฆ่าตัวตาย ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายหาความสัมพันธ์ (descriptive correlational research)

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 4 - 6

ตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 4 - 6 จังหวัดนครพนม ได้จากการสุ่มอย่างง่าย และกำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตรของ Thorndike (1978) คือ $n = 10(k) + 50$ (k คือ จำนวนตัวแปร การวิจัยนี้ศึกษาทั้งหมด 7 ตัวแปร) จึงได้ตัวอย่างอย่างน้อย 120 คน และเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูล ผู้วิจัยจึงเพิ่มขนาดตัวอย่างอีกร้อยละ 10 ทำให้ได้ตัวอย่างทั้งหมด 132 คน

เกณฑ์การคัดเลือกตัวอย่าง ใช้เกณฑ์การคัดเลือกที่ประกอบด้วย เป็นเพศชายและเพศหญิง เป็นคนไทย อ่านและเข้าใจภาษาไทยได้อย่างดี สุขภาพร่างกายแข็งแรง และยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัยนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา จำนวนเงินใช้จ่ายต่อเดือน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประวัติการสูญเสียบุคคลสำคัญ และเหตุการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้นในรอบหนึ่งเดือนที่ผ่านมา

2. แบบสอบถามเหตุการณ์ในชีวิตเชิงลบ (negative event scale: NES) ของ Maybery (2003) แปลเป็นภาษาไทยโดย Boonyamalik, (2005) เพื่อประเมินความรู้สึกยุ่งยากใจต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียนในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา ประกอบด้วยข้อคำถาม 42 ข้อ ใช้มาตรวัด 6 ระดับ โดย 0 หมายถึง เหตุการณ์ไม่เกิดขึ้น และ 5 หมายถึง เหตุการณ์ได้เกิดขึ้นและมีความยุ่งยากใจมากที่สุด

3. ความครุ่นคิด (rumination response scale: RRS) ของ Nolen-Hoekseman and Morrow (1991) แปลเป็นภาษาไทยโดย Thanoi et al. (2010) เพื่อประเมินการตอบสนองทางความคิดของบุคคลต่อสภาวะอารมณ์เชิงลบ ประกอบด้วยข้อคำถาม 22 ข้อ ใช้มาตรวัด 4 ระดับ โดย 1 หมายถึง เกือบไม่เคยมีความคิดและการกระทำ

เช่นนี้เลย และ 4 หมายถึง เกือบมีความคิดหรือ การกระทำเช่นนี้สม่ำเสมอ คะแนนรวมอยู่ระหว่าง 22 - 88 คะแนน ค่าคะแนนยิ่งสูงมากแสดงว่า มีความครุ่นคิดในระดับสูง

4. แบบสอบถามภาวะตึงเครียดทาง อารมณ์ ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความเที่ยง เป็นที่ยอมรับได้ในส่วนที่ 1 ของแบบประเมิน ความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ของวัยรุ่น (thought, feeling and experiences questionnaires) พัฒนามาจากเครื่องมือวิจัย High School Question (HSQ) ของ Eggert, Thompson, and Herting (1994) และ Measure of Adolescent Suicide Potential (MAPS) ของ Eggert, Thompson, Nicholas, and Herting (1999) นำมาปรับและ แปลเป็นภาษาไทยโดย Thanoi et al. (2010) เพื่อ ประเมินภาวะตึงเครียดทางอารมณ์ ประกอบด้วย ข้อคำถาม จำนวน 18 ข้อ ใช้มาตราวัด 7 ระดับ โดย 0 หมายถึง ไม่เคยมีความคิด ความรู้สึก หรือประสบการณ์นี้ และ 6 หมายถึง มีความคิด ความรู้สึกหรือประสบการณ์ตรงนี้ตลอดเวลา คะแนนรวมอยู่ระหว่าง 0 - 108 คะแนน คะแนน รวมยิ่งมากแสดงว่ามีความตึงเครียดทางอารมณ์ใน ระดับสูง

5. แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม (multidimensional scale of perceived social Support: MSPSS) พัฒนาโดย Zimet, Dahlem, Zimet, and Farley (1988) แปลเป็นภาษาไทย โดย Boonyamalik (2005) ประกอบด้วย ข้อ คำถาม 12 ข้อ ใช้มาตราวัด 7 ระดับ 1 หมายถึง ไม่ เห็นด้วยอย่างมาก จนถึง 7 หมายถึง เห็นด้วยที่สุด

6. แบบสอบถามความเข้มแข็งทางจิตใจ (resilience inventory: RI) พัฒนาจากแนวคิด Resilience ของ Edith Henderson Grotberge (1999) แปลเป็นภาษาไทยโดย Nintachan, Thanoi, Sangon, and Thaweekoon (2010) เพื่อประเมินระดับความคิดเห็นต่อแหล่งสนับสนุน ภายนอก ความเข้มแข็งภายใน และทักษะใน การจัดการกับปัญหาของแต่ละบุคคลประกอบด้วย

ข้อคำถาม 28 ข้อ ใช้มาตราวัด 5 ระดับ โดย 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด และ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด คะแนนรวมอยู่ระหว่าง 28 - 140 คะแนน คะแนนรวมสูงแสดงว่ามีความ แข็งแกร่งในชีวิตมาก

7. แบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงในการฆ่า ตัวตาย ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความเที่ยงที่ ยอมรับได้ในส่วนที่ 2 ของแบบประเมินความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ของวัยรุ่น (Thought, Feeling and Experiences Questionnaires) พัฒนามาจากเครื่องมือวิจัย High School Question (HSQ) ของ Eggert et al. (1994) และ เครื่องมือ Measure of Adolescent Suicide Potential (MAPS) ของ Eggert et al. (1999) นำมาปรับและ แปลเป็นภาษาไทยโดย Thanoi et al. (2010) เพื่อ ประเมินพฤติกรรมเสี่ยงในการฆ่าตัวตาย ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ เป็นมาตราวัดแบบ ลิเคิร์ต (Likert scale) 0 หมายถึง ไม่เคยมีความคิด ความรู้สึกหรือประสบการณ์นี้ และ 6 หมายถึง มีความคิดความรู้สึกหรือประสบการณ์ตรงนี้ ตลอดเวลา คะแนนรวมอยู่ระหว่าง 0 - 60 คะแนน คะแนนรวมยิ่งมากแสดงว่ามีความเสี่ยงใน การฆ่าตัวตายในระดับสูง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิภายหลัง การปรับแก้ พบว่า มีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 1.00

2. ผลการตรวจสอบความเที่ยง (reliability) ของเครื่องมือวิจัยรายการที่ 2 - 6 จากการเก็บ ข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มี คุณสมบัติใกล้เคียงกับตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .95, .94, .93, .93, .96, และ .86 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิ์ การวิจัยนี้ได้ผ่านการ รับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จาก มหาวิทยาลัยนครพนม รหัสโครงการ 15/62 Exp. ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตดำเนินการวิจัยถึง

ผู้อำนวยการโรงเรียนและพหุศาสตร์ตัวอย่างวิจัย โดยชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย รูปแบบการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย การเก็บรักษาความลับ และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม และเมื่อ ตัวอย่างวิจัยที่ได้รับการสุ่มรับทราบข้อมูลและ แสดงการยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยจึงให้ ตัวอย่างวิจัยลงนามในหนังสือยินยอม สำหรับ ตัวอย่างวิจัยที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ผู้วิจัยดำเนินการ โดยต้องได้รับคำยินยอมจากผู้ปกครองก่อน ดำเนินการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ภายหลังได้รับ อนุมัติจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการ จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนครพนม ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตดำเนินการวิจัยผ่าน คณะบดีวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม แล้วยื่นเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อชี้แจง วัตถุประสงค์ และขออนุญาตเก็บข้อมูล ผู้วิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในวันและเวลาตามที ตัวอย่างวิจัยนัดหมาย โดยให้ตอบแบบสอบถาม ด้วยตนเองใช้เวลาคนละ 30 - 45 นาที และเมื่อ ตอบแบบสอบถามเสร็จสิ้นแล้ว ตัวอย่างวิจัยส่ง แบบสอบถามลงในกล่องที่ปิดที่ผู้วิจัยเตรียมไว้ หลังจากนั้น ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของ ข้อมูลจากแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้ ไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมทาง สถิติในการวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย

1. ตัวอย่างวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย จำนวน 132 คน ครึ่งหนึ่งเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 51.50 อายุระหว่าง 15-19 ปี ($M = 16.13$, $SD = .94$) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 ($SD = .44$) ส่วนใหญ่อาศัย

อยู่กับบิดาและมารดาคิดเป็นร้อยละ 77.40 เงินที่ ได้รับจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองเฉลี่ยต่อเดือน เท่ากับ 2,277.42 บาท ($SD = 1,692.20$) ซึ่ง เพียงพอต่อการใช้จ่าย (ร้อยละ 81.10) และเคยมี ประวัติถูกหักจากคนรัก คิดเป็นร้อยละ 15.22 โดย ส่วนใหญ่บิดาและมารดาอาศัยอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 70.50) รองลงมาคือ หย่าร้าง (ร้อยละ 16.70)

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนใหญ่มีคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย อยู่ในระดับความเสี่ยงน้อย (ร้อยละ 95.4) และมีความเสี่ยงปานกลาง (ร้อยละ 4.6) ดังตาราง 1

ตาราง 1 ระดับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ($n = 132$)

ระดับ	พฤติกรรมเสี่ยง	คะแนน	จำนวน	ร้อยละ
ต่อการฆ่าตัวตาย	เสี่ยงน้อย	0-20	126	95.40
	เสี่ยงปานกลาง	21-40	6	4.60
	เสี่ยงมาก	41-60	0	0.00

3. ผลการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับ พฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า เหตุการณ์ในชีวิต เชิงลบ ความครุ่นคิด และภาวะตั้งเครียดทาง อารมณ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเสี่ยง ต่อการฆ่าตัวตายในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลายในระดับน้อย-ปานกลาง อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ($r = .36$, $p = .00$, $r = .48$, $p = .00$ และ $r = .57$, $p = .00$ ตามลำดับ) ส่วน การสนับสนุนทางสังคม และความแข็งแกร่งในชีวิต มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่า ตัวตายในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใน ระดับน้อย-ปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.57$, $p = .01$ และ $r = -.31$, $p = .00$ ตามลำดับ) ดังตาราง 2

ตาราง 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับพฤติกรรมเสี่ยงในการฆ่าตัวตายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ($n = 132$)

ปัจจัย	r	p
รายได้	.08	.36
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	-.01	.95
เหตุการณ์ในชีวิตเชิงลบ	.36	.00
ความครุ่นคิด	.48	.00
ภาวะตึงเครียดทางอารมณ์	.57	.00
การสนับสนุนทางสังคม	-.57	.00
ความแข็งแกร่งในชีวิต	-.31	.00

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นรายได้มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับที่น้อยมากจนแทบจะไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากรายได้ที่นักเรียนได้รับในการวิจัยนี้แม้จะน้อย แต่ก็เพียงพอต่อการใช้จ่ายในแต่ละวันหรือแต่ละเดือน อาจด้วยบริบทของนักเรียนในต่างจังหวัดที่มีความต้องการซื้อหรือต้องการใช้จ่ายไม่มาก เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนที่ศึกษาในเมืองใหญ่ หรือในจังหวัดที่มีการแข่งขันสูง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผ่านมาที่พบว่านักเรียนในเขตภาคกลางของประเทศไทยมีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่านักเรียนที่เรียนในต่างจังหวัด (Rungsang & Chaimongkol, 2017)

นอกจากนี้ ผลการศึกษาปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่ามีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน ทั้งนี้เพราะว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เป็นตัวอย่งวิจัยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 ซึ่งจัดอยู่ในระดับดีเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวัดและประเมินผลทางการเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด คือ 4.00 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้

ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผ่านมาที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ต่อการฆ่าตัวตายในวัยรุ่น (Bhola et al., 2014)

ในขณะที่เหตุการณ์ในชีวิตเชิงลบเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับน้อยกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาจำนวนมากที่พบว่านักเรียนที่เผชิญกับเหตุการณ์ในชีวิตเชิงลบ โดยเฉพาะปัญหาด้านการเรียน ปัญหาข้อจำกัดในการเรียน และปัญหากับเพื่อนจะมีผลต่อการใช้ชีวิตและอาจนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมเสี่ยงการฆ่าตัวตายในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้ (Chaniang et al., 2017; Liu & Miller, 2014; Polpipatpong et al., 2018; Thanoi et al., 2010)

นอกจากนี้ ปัจจัยเสี่ยงความครุ่นคิดและภาวะตึงเครียดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยปกป้อง ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลางกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่า หากนักเรียนได้รับการช่วยเหลือและสนับสนุนจากครอบครัว เพื่อน และบุคคลสำคัญในชีวิต จะมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายน้อยลง เนื่องจากครอบครัว เพื่อน และบุคคลสำคัญในชีวิตเป็นแหล่งให้คำปรึกษาปัญหาชีวิตที่ดี สามารถช่วยส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวเมื่อต้องเผชิญกับปัญหา นอกจากนี้ ในการวิจัยนี้ยังพบว่าปัจจัยปกป้องที่เป็นความแข็งแกร่งในชีวิตมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับน้อยกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังนั้น ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าหากต้องการพัฒนาแนวทางหรือวางแผนป้องกัน

พฤติกรรมเสี่ยงในการฆ่าตัวตายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรมีการประเมินปัจจัยเสี่ยง ได้แก่ เหตุการณ์ในชีวิตเชิงลบ ความครุ่นคิดและภาวะตึงเครียดทางอารมณ์ และปัจจัยปกป้อง ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม และความแข็งแกร่งในชีวิต เพราะปัจจัยที่กล่าวมานี้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการฆ่าตัวตายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในระดับน้อย-ปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

อาจารย์พยาบาลและครู สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการจัดกิจกรรม หรือพัฒนาแนวทางการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงการฆ่าตัวตายสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยร่วมมือกับครอบครัว ชุมชน และเพื่อน ตลอดจนจัดกิจกรรมเสริมสร้างความแข็งแกร่งในชีวิตเพื่อเพิ่มปัจจัยปกป้องพฤติกรรมเสี่ยงการฆ่าตัวตายในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เอกสารอ้างอิง

- Beck, A. T. (1967). *Depression: Causes and treatment*. Philadelphia, PA: University.
- Bhola, P., Rekha, D. P., Sathyanarayanan, V., Daniel, S., & Thomas, T. (2014). Self-reported suicidality and its predictors among adolescents from a pre-university college in Bangalore, India. *Asian journal of psychiatry*, 7, 38-45.
- Boonyamalik, P. (2005). *Epidemiology of adolescent suicidal ideation: Roles of perceived life stress, depressive symptoms, and substance use (Thailand)*. Unpublished Dissertation, Johns Hopkins University, US.
- Chaniang, S., Fongkaew, W., Sethabouppha, H., Lirtmunlikaporn, S., & Schepp K., G. (2017). *Development of a suicide prevention program for Thai adolescents* (Dissertation, Doctor of Philosophy in Nursing). Faculty of Nursing, Chiang Mai University, Chiang Mai.
- Eggert, L. L., Herting, J. R., & Thompson, E. A. (1994). *The high school questionnaire: Profile of experiences (HSQ)*. Seattle, WA: University of Washington, Psychosocial & Community Health Department.
- Eggert, L. L., Thompson, E. A., Nicholas, L. J., & Herting, J. R. (1999). *Measure of adolescent potential for suicide (MAPS): Measurement document*. Seattle: University of Washington, Department of Psychosocial Nursing.
- Grotberg, E. (1999). Countering depression with the five building blocks of resilience. *Reaching Today's Youth*, 4(1), 66-72.
- Liu, R. T., & Miller, I. (2014). Life events and suicidal ideation and behavior: A systematic review. *Clinical psychology review*, 34(3), 181-192.
- Maybery, D. (2003). Incorporating interpersonal events within hassle measurement. *Stress and Health: Journal of the International Society for the Investigation of Stress*, 19(2), 97-110.
- Nintachan, P., Thanoi, W., Sangon, S., & Thaweekoon, T. (2010). *Validity and reliability of resilience inventory*. (Research reported) Human Development Project, Faculty of Medicine, Mahidol University, Bangkok.
- Nolen-Hoeksema, S. (1991). Responses to depression and their effects on the duration of depressive episodes. *Journal of abnormal psychology*, 100(4), 569.
- Polpipatpong, S., Chaimongkol, N., & Vatanasin, S. (2018). Suicide ideation and its associated factors. *The Journal of Faculty of Nursing Burapha University*, 26(1), 40-49.
- Rungsang, B., & Chaimongkol, N. (2017). The prevalence of suicidal ideation among high school students in Thailand and its potential related risk factors. *Thai Pharmaceutical and Health Science Journal*, 12(1), 31-35.
- Samarksavee, N., & Sangon, S. (2015). Factors associated with depression in nursing students. *The Journal of Psychiatric Nursing and Mental Health*, 29(3), 11-27.
- Thanoi, W., Phancharoenworakul, K., Thompson, E. A., Panitrat, R., & Nityasuddhi, D. (2010). Thai adolescent suicide risk behaviors: Testing a model of negative life events, rumination, emotional distress, resilience and social support. *Pacific Rim International Journal of Nursing Research*, 14(3), 187-202.
- Thanoi, W., Pornchaikate Au-Yeong, A., & Ondee, P. (2013). Factors affecting the mental health of the Faculty of Nursing Students, Mahidol University. *Thai Journal of Nursing Council*, 27, 60-76.
- Thorndike, R. M. (1978). *Correlational procedures for research*. New York, NY: Gardner Press.
- Vatanasin, S., Hengudomsab, P., Vatanasin, S., Asarath, T., Chupan, S., & Srisopa, S. (2015). Factors predicting depression among health science students. *The Journal of Faculty of Nursing Burapha University*, 23(4), 31-47.
- World Health Organization (WHO). (2019). *World mental health day 2019: Focus on suicide prevention*. Retrieved from <https://www.who.int/news-room/events/detail/2019/10/10/default-calendar/world-mental-health-day-2019-focus-on-suicide-prevention>
- Zimet, G. D., Dahlem, N. W., Zimet, S. G., & Farley, G. K. (1988). The multidimensional scale of perceived social support. *Journal of personality assessment*, 52(1), 30-41.